

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجلس شورای اسلامی

سازمان پژوهش‌های

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایدی از خداوند جهان و اعتماد بر این که عالم مصفّر خداست و همواره ناظر بر احوال انسان در به منظور پاس داشتن مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه‌ایست
بناگاه دانشگاه و استقنای فرهنگ و تمدن بشری، نادانستجیان و احسانه بیعت علمی و اعدای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می‌گردیم اصول زیر را در انجام
فعالیت‌های پژوهشی به نظر قرار داده و از آن تعهد می‌کنیم:

- ۱- اصل برائت: التزام بر برائت جهانی از حرکت زندقه غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شبهه‌های غیر علمی می‌آیند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به استنباط از حرکت جنبه‌های غیر علمی و مسائلی از اموال، تجهیزات و منابع و اعتبار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و امانت‌ناج تحقیقات و انتقال آن به بکارگران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم‌ها و حرمت‌ها در انجام تحقیقات در رعایت جانب‌تقدیر خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهش‌مندان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افزون سازمان، دانشجو و کلیه افراد و نهاد‌های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل خبیثت جهانی: تلاش در راستای پی‌جویی خبیثت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان‌سازی خبیثت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکارگران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن به پیشبرد توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی ، گروه جغرافیا

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: برنامه ریزی توریسم

عنوان:

تاثیر خانه های دوم در توسعه گردشگری روستایی

مطالعه موردی دهستان سولقان

استاد راهنما:

دکتر شهره تاج

استاد مشاور:

دکتر علی اصغر رضوانی

پژوهشگر:

اکرم حاجی بیگی

تابستان ۱۳۹۰

تقدیم بہ:

بہ استوارترین تکیہ گاہم، دستان پر مہر پدرم
بہ سبزترین نگاہ زندگیم، چشمان سبز مادرم

مشکر و قدردانی:

بنام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برگذرد

حمد و سپاس خدای را عزوجل که به انسان استعداد و فکرت آموخت تا حقایق جهان، هستی را کاوش و کشف نماید و از این حقایق در جهت حل مشکلات جامعه بهره گیرد.

ضروری است که مراتب سپاس و قدردانی خود را نسبت به همه عزیزان و بزرگوارانی که در تکمیل این پایان نامه مرا یاری داده اند ابراز نمایم. بدین وسیله از زحمات اساتید محترم راهنا و مشاور، خانم دکتر شیره تاج و آقای دکتر علی اصغر رضوانی، مشکر و قدردانی می نمایم. این عزیزان نه تنها مراد مسیر پایان نامه راهنمایی و هدایت نمودند، بلکه به عنوان الگویی برای اینجانب در تفکر علمی و رفتار حرفه ای قرار گرفتند. همچنین از تمامی عزیزانی که اینجانب را در تکمیل پرسشنامه یاری نموده اند، کمال مشکر را دارم.

امید آن دارم که این پژوهش خدمتی هر چند کوچک به جامعه علمی کشور باشد.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب اکرم حاجی بیگی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۵۱۰۶۱۰۰ در رشته جغرافیا و برنامه ریزی توریسم که در تاریخ ۹۰/۶/۲۲ از پایان نامه خود تحت

عنوان: تاثیر خانه‌های دوم در توسعه گردشگری روستایی مطالعه موردی: دهستان سولقان

با کسب نمره ۱۸ و درجه هجده دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و.....) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و.... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۰/۶/۲۲

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم اکرم حاجی بیگی از پایان نامه خود دفاع نموده و
با نمره ۱۸ بحروف هجده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات تحقیق
۱-۱-۱	مقدمه.....
۲-۱-۱	بیان مسئله.....
۳-۱-۱	اهمیت تحقیق.....
۴-۱-۱	اهداف تحقیق.....
۵-۱-۱	سؤالات اساسی.....
۶-۱-۱	فرضیات تحقیق.....
۷-۱-۱	متغیرها.....
۸-۱-۱	پیشینه تحقیق.....
۹-۱-۱	قلمروهای تحقیق.....
۹-۱-۱	۱-۹-۱ قلمرو موضوعی.....
۹-۱-۱	۲-۹-۱ قلمرو زمانی.....
۹-۱-۱	۳-۹-۱ قلمرو مکانی.....
۹-۱-۱	۱۰-۱-۱ مراحل انجام کار و روش تحقیق.....
۹-۱-۱	۱-۱۰-۱ روش تحقیق.....
۹-۱-۱	۲-۱۰-۱ جامعه آماری.....
۱۰-۱-۱	۳-۱۰-۱ روش نمونه گیری.....
۱۴-۱-۱	۴-۱۰-۱ شیوه گردآوری اطلاعات.....
۱۴-۱-۱	۱-۵-۱۰-۱ اعتبار و روایی ابزار سنجش.....
۱۵-۱-۱	آماره روایی.....
۱۶-۱-۱	۵-۱۰-۱ ابزارهای گردآوری.....
۱۶-۱-۱	۶-۱۰-۱ شیوه تجزیه و تحلیل.....
۱۶-۱-۱	۱۱-۱ محدودیت های تحقیق.....

فصل دوم: ادبیات تحقیق

- ۱۸-۱-۲- مفاهیم و اصطلاحات ۱۸
- ۱۸-۱-۱-۲- تعریف ده و روستا ۱۸
- ۱۸-۲-۱-۲- خانه های دوم ۱۸
- ۱۸-۳-۱-۲- توسعه ۱۸
- ۱۹-۴-۱-۲- گردشگری ۱۹
- ۱۹-۵-۱-۲- گردشگری روستایی (توریسم) ۱۹
- ۲۰-۶-۱-۲- توسعه روستایی ۲۰
- ۲۱-۷-۱-۲- شهرگرایی ۲۱
- ۲۲-۲-۲- مدل ها و نظریات ۲۲
- ۲۲-۱-۲-۲- نظریه پخش ۲۲
- ۲۳-۲-۲-۲- نظریه مکان مرکزی کریستالر ۲۳
- ۲۵-۳-۲-۲- نظریه جذب ۲۵
- ۲۶-۴-۲-۲- تسلسل فقر توده ها ۲۶
- ۲۷-۵-۲-۲- نظریه شهرگرایی چشم اندازهای روستایی ۲۷
- ۲۸-۶-۲-۲- نظریه راندنیللی ۲۸

فصل سوم: ویژگیهای جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

- ۳۲-۱-۳- ویژگیهای جغرافیایی طبیعی ۳۲
- ۳۲-۱-۱-۳- موقعیت ۳۲
- ۳۲-۲-۱-۳- زمین شناسی ۳۲
- ۳۴-۳-۱-۳- توپوگرافی ۳۴
- ۳۷-۴-۱-۳- خصوصیات اقلیمی ۳۷
- ۳۸-۵-۱-۳- خاک ۳۸
- ۳۹-۶-۱-۳- منابع آب ۳۹
- ۴۰-۱-۶-۱-۳- هواشناسی ۴۰
- ۴۰-۷-۱-۳- پوشش گیاهی ۴۰
- ۴۲-۸-۱-۳- ژئومورفولوژی ۴۲

- ۴۲.....۲-۳-ویژگیهای جغرافیای انسانی
- ۴۲.....۱-۲-۳-موقعیت انسانی
- ۴۳.....۲-۲-۳-پیشینه تاریخی و وجه تسمیه
- ۴۳.....۳-۲-۳-ویژگی های جمعیتی و (اجتماعی)
- ۴۳.....۱-۳-۲-۳-مشخصات جمعیتی
- ۴۵.....۲-۳-۲-۳-نرخ رشد جمعیت در دهستان سولقان
- ۴۶.....۳-۳-۲-۳-نسبت جنسی و سنی جمعیت
- ۴۹.....۴-۳-۲-۳-وضعیت مهاجرت
- ۵۰.....۵-۳-۲-۳-وضعیت سواد
- ۵۰.....۶-۳-۲-۳-وضعیت اشتغال
- ۵۰.....۴-۲-۳-ویژگیهای اقتصادی و معیشتی
- ۵۰.....۱-۴-۲-۳-کشاورزی: زراعت، باغداری بهره برداری از جنگلها و علفزارها، دامداری، صید و شکار
- ۵۰.....۱-۱-۴-۲-۳-زراعت و باغداری
- ۵۱.....۲-۱-۴-۲-۳-دامداری
- ۵۱.....۲-۴-۲-۳-خدمات
- ۵۴.....۳-۴-۲-۳-صنایع
- ۵۴.....۵-۲-۳-ویژگی کالبدی
- ۵۴.....۱-۵-۲-۳-توزیع جمعیتی و استقرارگاهی
- ۵۵.....۲-۵-۲-۳-بافت روستا و شکل مساکن
- ۵۶.....۳-۵-۲-۳-شبکه های ارتباطی
- ۵۶.....۱-۳-۵-۲-۳-درون منطقه ی
- ۵۷.....۲-۳-۵-۲-۳-برون منطقه ی
- ۵۸.....۶-۲-۳-ویژگی های منابع و جاذبه های گردشگری
- ۵۸.....۱-۶-۲-۳-گردشگری دره کن
- ۵۹.....۳-۶-۲-۳-جاذبه های مذهبی
- ۵۹.....۱-۳-۶-۲-۳-امامزاده داوود
- ۶۲.....۴-۶-۲-۳-جاذبه های ورزشی - تفریحی
- ۶۳.....۵-۶-۲-۳-جاذبه درمانی

۶۳	مشکلات گردشگری ناحیه.....
۶۴	نتیجه گیری.....
فصل چهارم: تجزیه و تحلیل موضوع پژوهش	
۶۶	مقدمه.....
۶۶	تجزیه و تحلیل پرسشنامه عمومی:.....
	۱-۲-۴- بررسی وضعیت مشاغل و خدمات وامکانات ارتباطی و گردشگری در روستاهای نمونه
۶۶	دهستان سولقان.....
	۲-۲-۴- بررسی زمان-تعداد و شیوه ساخت خانه های ییلاقی وامکانات پذیرایی موجود در
۶۹	روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۷۱	تجزیه و تحلیل پرسشنامه ساکنین روستا:.....
۷۱	۱-۳-۴- بررسی مشخصات فردی ساکنین خانه های دوم در رابطه با جنسیت، تحصیلات، نوع.....
۷۵	۲-۳-۴- بررسی مدت آشنایی افراد پاسخگو بامنطقه(در روستاهای نمونه دهستان سولقان).....
۷۵	۴-۴- مدت آشنایی افراد پاسخگو بامنطقه(در روستاهای نمونه دهستان سولقان).....
۷۷	۳-۳-۴- بررسی زمان صاحب خانه دوم شدن افراد پاسخگو در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
	۴-۳-۴- بررسی بیشترین فصل مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان
۷۹	سولقان.....
۸۱	۵-۳-۴- بررسی ایام مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۸۳	۶-۳-۴- بررسی استفاده افراد پاسخگو از خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۸۵	۷-۳-۴- بررسی فعالیت در زمان اقامت خانه دوم در محیط بیرون روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
	۸-۳-۴- بررسی تغییرات در روستا از زمان مالکیت خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان
۸۷
۸۹	۴-۴- تجزیه و تحلیل مشخصات فردی پرسشنامه ساکنین روستا:.....
۸۹	۱-۴-۴- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر روستا در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۹۰	۲-۴-۴- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر جنسیت در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۹۲	۳-۴-۴- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر سن در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۹۳	۴-۴-۴- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر محل تولد در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....
۹۵	۵-۴-۴- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر مدرک تحصیلی در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....

۹۶	۴-۴-۶- بررسی تفکیک نمونه بر حسب متغیر شغل در روستاهای نمونه دهستان سولقان
۹۷	۴-۵- آزمون فرضیات
۹۷	۴-۵-۱ آزمون فرضیه اول
۱۰۰	۴-۵-۲ آزمون فرضیه دوم
۱۰۲	۴-۵-۳ آزمون فرضیه سوم
۱۰۴	۴-۵-۴ آزمون فرضیه چهارم
۱۰۶	۴-۵-۵ آزمون فرضیه پنجم
۱۰۹	۴-۶- تجزیه و تحلیل نقشه های موقعیت خانه های دوم در دهستان سولقان:
	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۲۰	نتیجه گیری
۱۲۳	ارائه پیشنهادات
۱۲۵	ضمائم و پیوستها
۱۳۱	منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۳) «تحولات دهستان سولقان در سالهای ۱۳۷۵-۱۳۸۵».....	۴۴
جدول (۲-۳) تعداد خانوار و جمعیت و بعد خانوار در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ در دهستان سولقان.....	۴۴
جدول (۳-۳) نرخ رشد دهستان سولقان طی سالهای (۷۵-۸۵).....	۴۵
جدول (۴-۳) تعداد جمعیت با سواد و شاغل و درصد آنها در دهستان سولقان طی سال ۱۳۸۵	۴۷
جدول (۱-۴) وضعیت مشاغل و خدمات و امکانات ارتباطی و گردشگری در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....	۶۸
جدول (۲-۴) زمان-تعداد و شیوه ساخت خانه های ییلاقی و امکانات پذیرایی موجود در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....	۷۰
جدول (۵-۴) زمان صاحب خانه دوم شدن افراد پاسخگو در روستاهای نمونه دهستان سولقان	۷۷
جدول (۶-۴) بیشترین فصل مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان	۷۹
جدول (۷-۴) ایام مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان.	۸۱
جدول (۹-۴) فعالیت در زمان اقامت خانه دوم در محیط بیرون روستاهای نمونه دهستان سولقان	۸۵
جدول (۸-۴) استفاده افراد پاسخگو از خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....	۸۳
جدول (۱۰-۴) تغییرات در روستا از زمان مالکیت خانه های دوم در روستاهای نمونه دهستان سولقان.....	۸۷
جدول ۱۱-۴ بررسی توزیع متغیر روستا در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۸۹
جدول ۱۲-۴ بررسی توزیع متغیر جنسیت در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۰
جدول ۱۳-۴ بررسی توزیع متغیر سن در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۲
جدول ۱۴-۴ بررسی توزیع متغیر محل تولد در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۳
جدول ۱۵-۴ بررسی توزیع متغیر مدرک تحصیلی در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۵
جدول ۱۶-۴ بررسی توزیع متغیر شغل در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۶
جدول ۱۷-۴ بررسی سوالات ۱، ۲، ۳ و ۴ در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا.....	۹۸
جدول ۱۸-۴ بررسی آماره های توصیفی فرضیه اول.....	۹۸

- جدول ۴-۱۹ بررسی آزمون فرض t ۹۸
- جدول ۴-۲۰ بررسی سوالات ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۲۱ و ۲۳ در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا ۱۰۰
- جدول ۴-۲۱ بررسی آماره های توصیفی فرضیه دوم ۱۰۱
- جدول ۴-۲۲ بررسی آزمون فرض t ۱۰۱
- جدول ۴-۲۳ بررسی سوالات ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۲۲ در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا ۱۰۲
- جدول ۴-۲۴ بررسی آماره های توصیفی فرضیه سوم ۱۰۲
- جدول ۴-۲۵ بررسی آزمون فرض t ۱۰۳
- جدول ۴-۲۶ بررسی سوالات ۱۵، ۱۶ و ۱۷ در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا ۱۰۴
- جدول ۴-۲۷ بررسی آماره های توصیفی فرضیه چهارم ۱۰۴
- جدول ۴-۲۸ بررسی آزمون فرض t ۱۰۵
- جدول ۴-۲۹ بررسی سوالات ۱۸، ۱۹ و ۲۰ در رابطه با پرسشنامه ساکنین روستا ۱۰۶
- جدول ۴-۳۰ بررسی آماره های توصیفی فرضیه پنجم ۱۰۶
- جدول ۴-۳۱ بررسی آزمون فرض t ۱۰۷
- جدول ۴-۳۲ نتایج یافته های تحقیق ۱۰۸

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار شماره (۱-۳) نرخ رشد دهستان سولقان طی سالهای (۷۵-۸۵).....	۴۶
نمودار شماره (۲-۳) درصد باسوادی در دهستان سولقان طی سال ۱۳۸۵.....	۴۸
نمودار شماره (۳-۳) درصد شاغل در دهستان سولقان طی سال ۱۳۸۵.....	۴۸
نمودار (۱-۴) نوع جنسیت در دهستان سولقان.....	۷۲
نمودار (۲-۴) میزان تحصیلات در دهستان سولقان.....	۷۳
نمودار (۳-۴) نوع شغل در دهستان سولقان.....	۷۴
نمودار (۴-۴) مدت آشنایی افراد پاسخگو با منطقه در دهستان سولقان.....	۷۶
نمودار (۵-۴) مجموع زمان صاحب خانه دوم شدن افراد پاسخگو در دهستان سولقان.....	۷۸
نمودار (۶-۴) مجموع فصل مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در دهستان سولقان.....	۸۰
نمودار (۷-۴) مجموع ایام مراجعه افراد پاسخگو به خانه های دوم در دهستان سولقان.....	۸۲
نمودار (۸-۴) مجموع استفاده افراد پاسخگو از خانه های دوم در دهستان سولقان.....	۱۰۱
نمودار (۹-۴) مجموع فعالیت در زمان اقامت خانه دوم در محیط بیرون روستا در دهستان سولقان.....	۱۰۳
نمودار (۱۰-۴) تغییرات در روستا از زمان مالکیت خانه های دوم در دهستان سولقان.....	۸۸
نمودار (۱۱-۴) توزیع متغیر روستا.....	۹۰
نمودار (۱۲-۴) توزیع متغیر جنسیت.....	۹۱
نمودار (۱۳-۴) توزیع متغیر محل تولد.....	۹۴
نمودار (۱۴-۴) توزیع متغیر مدرک تحصیلی.....	۹۵

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه:

در قرن حاضر پدیده رشد جمعیت و مهاجرت سبب ایجاد متروپلیهایی در کشور ما ایران شده است که بزرگترین آن شهر تهران می باشد این شهر بدلیل قرار گرفتن در موقعیت خاص جغرافیایی دارای آب و هوایی متفاوت است چون تهران از شمال به رشته کوههای البرز مرکزی و از جنوب به دشت ورامین کشیده شده است.

جدای از موقعیت جغرافیایی این شهرداری موقعیت سیاسی خاصی نیز می باشد. پایتخت بودن آن سبب تمرکز امکانات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در این شهر شده است که خود عامل توجیه رشد فزاینده جمعیت شهری می باشد ضمناً مهاجرت‌های بی رویه ای که از تمام نقاط کشور به آن انجام می شود این شهر از بزرگترین و آلوده ترین شهر کشور می باشد.

با توجه به جمعیت بیش از حد و عدم امکانات مناسب تفریحی و آلودگی شدید هوا در این شهر ساکنان آن تمایل زیادی به گذران اوقات فراغت خود در حومه های زیبا و خوش و آب هوای شهر دارند که اغلب این مناطق در شمال، شمال شرق و شمال غرب تهران قرار گرفته اند که دهستان سولقان در شمال غرب تهران از آن جمله بشمار می آید.

دهستان سولقان بدلیل موقعیت کوهستانی خود دارای آب و هوای سرد و کوهستانی است که دارای تابستانهای خنک و زمستانهای بسیار سرد می باشد. این منطقه از روستاهای متعددی تشکیل شده است که بدلیل بیلاقی بودن آن مطلوبیت خاصی جهت استفاده شهرنشینان در فصول گرم سال دارد که این منجر به پدید آمدن خانه های دوم در این ناحیه روستایی شده است که این خانه ها و ساکنان آن ها تاثیرات زیادی بر این منطقه داشته اند و آنچه در زمان حاضر بی سابقه است و برای ما تازگی دارد از یکسو بحرانی است که شهرنشینی ما با آن روبرو است و از سوی دیگر رابطه جدید میان شهر و روستا است به نحوی که این رابطه ساختار روستایی ما را عمیقاً تهدید می کند تمامی مسائل یاد شده نگارنده را بر آن داشته است تا در این خصوص مطالعاتی انجام داده و اثرات خانه

های دوم را روی ناحیه روستایی بررسی کند.

۱-۲- بیان مسئله:

یکی از شکل های بروز شهرگرایی در نواحی روستایی حرکت شهروندان به داخل روستا به قصد تصاحب کلبه یا خانه های دوم برای گذراندن اوقات فراغت می باشد. (فشارکی، ۱۳۷۳، ص ۱۳۳) پدیده های خانه های دوم اگرچه ریشه در اشرافیت و فئودالیسم دارد، ولی امروزه با دو خاستگاه شهری و روستایی اشاعه می یابد. (دروئو، ۱۳۷۱، ص ۶۸۷) خانه های دوم از پدیده های رایج در روستاهای دارای پتانسیل گردشگری روستایی می باشد بنابراین می تواند در توسعه گردشگری روستایی مؤثر قرار گیرد.

روستاها و ساکنین آن از دو جهت با صنعت گردشگری در رابطه هستند یکی محیطهای روستایی به عنوان فضاها و اماکن بیلاقی و استراحتگاهی برای گذراندن اوقات فراغت گردشگران به ویژه گردشگران داخلی به شمار می آیند و دیگر تولیدات آنها اعم از مواد خوراکی و صنایع دستی روستایی به گردشگران عرضه می شود و از این طریق به اقتصاد معیشتی آنان کمک می کند.

مناطق روستایی به دلیل برخورداری از تنوع زیاد در زمینه های فرهنگی، سنتها، آداب و رسوم و صنایع طبیعی به مکانهای جذابی برای گردشگران تبدیل شده است و انواعی از گردشگری در این مناطق را بوجود آورده است. با توجه به عواملی چون امنیت کافی برای گردشگران، وجود امکانات رفاهی و اقامتی مناسب و استاندارد و وجود خدمات بهداشتی در نزدیکی مراکز اقامتی وجود قوانین مناسب برای ورود و خروج گردشگران، انجام تبلیغات گسترده برای آشنایی گردشگران با جاذبه های گردشگری منطقه در صورت وجود و رعایت عوامل در منطقه که باعث جذب گردشگر و رونق انواع فعالیتهای گردشگری و افزایش و احداث خانه های دوم در منطقه می شود. (کارگر، ۱۳۸۶، ص ۱۳۷).

دهستان سولقان به دلیل دارا بودن موقعیت جغرافیایی خاص، از جمله بیلاقی بودن منطقه، عدم آلودگی های مختلف موجود در شهرها، وجود امامزاده ها و آثار متنوع دیگر مورد توجه گردشگران و شهروندان تهرانی جهت گذران اوقات فراغت به صورت تعطیلات آخر هفته یا اقامت موقت در فصول مختلف سال قرار گرفته است.

در این تحقیق میزان تأثیرگذاری خانه های دوم در مراجعات گردشگری و رونق انواع فعالیتهای گردشگری روستایی مورد بررسی قرار می گیرد.

۱-۳- اهمیت تحقیق:

۱- نقش گسترش خانه های ییلاقی در توسعه امکانات زیربنایی و رفاهی روستاهای دهستان

مورد مطالعه

۲- اهمیت دسترسی گردشگران تهرانی به روستاهای پیرامون شهر جهت گذراندن اوقات فراغت.

۳- نقش پتانسیل های طبیعی و فراغتی روستاهای مورد نظر در توسعه صنعت گردشگری که منجر به احداث خانه های تفرجگاهی توسط گردشگران روستایی می گردد.

۴- توسعه گردشگری روستایی از طریق (خانه های دوم) در کشور می تواند اهمیت پیدا کند که باعث توسعه اقتصادی در یک روستا شود.

۵- شناخت و آگاهی از میزان و تأثیر خانه های ییلاقی در مسائل روستا باعث کنترل مسائل روستا و تأثیر منفی بر کیفیت زندگی روستایی مانع از ایجاد تغییرات نامناسب در روستا شود.

۱-۴-اهداف تحقیق:

- شناسایی پتانسیلهای گردشگری منطقه که موجب افزایش خانه های دوم شده است.
- تأثیر خانه های دوم در توسعه گردشگری روستایی.

۱-۵-سؤالات اساسی:

- ۱- آیا احداث خانه های دوم تأثیر در توسعه اقتصادی روستائیان داشته است؟
- ۲- آیا احداث خانه های دوم تأثیری در گسترش زیرساخت ها در روستاها داشته است؟
- ۳- آیا احداث خانه های دوم تأثیری در تغییرات اجتماعی روستاها داشته است؟
- ۴- آیا احداث خانه های دوم تأثیری در تأسیسات و پتانسیل های گردشگری روستائیان داشته است؟

۱-۶-فرضیات تحقیق:

- ۱- رابطه معناداری بین احداث خانه های دوم و توسعه اقتصادی روستاها وجود دارد.
- ۲- رابطه معناداری بین احداث خانه های دوم و گسترش زیرساخت ها در روستاها وجود دارد.
- ۳- رابطه معناداری بین احداث خانه های دوم و تغییرات اجتماعی روستاها وجود دارد.
- ۴- رابطه معناداری بین احداث خانه های دوم و تأسیسات و پتانسیلهای گردشگری روستاها وجود دارد.
- ۵- رابطه معناداری بین احداث خانه های دوم و شناخت و بازدید از جاذبه های روستاها وجود دارد.